

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 164/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľov [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou Bauer s. r. o., Dénešova 19, Košice, IČO 47 254 874, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Richard Bauer, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice v konaní vedenom pod ČVS: ORP-181/DI-KE-2022, postupu Okresnej prokuratúry Košice II a jej obžalobám z 25. septembra 2022 v konaniach vedených pod sp. zn. 2 Pv 405/22/8803 a 2 Pv 406/22/8803 a postupu Okresného súdu Košice II a jeho trestným rozkazom z 27. septembra 2022 v konaniach vedených pod sp. zn. 0 T 201/2022 a 0 T 202/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľov, skutkový stav veci a spojenie veci na spoločné konanie

1. Sťažovateľ [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ 1“) sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. novembra 2022 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva zákazu vlastnej inkriminácie podľa čl. 47 ods. 1 ústavy, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, základného práva na tlmočníka podľa čl. 47 ods. 4 ústavy a jemu zodpovedajúceho základného práva podľa čl. 37 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), a to všetko v spojitosti s čl. 12 ods. 2 ústavy, a taktiež práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b) dohovoru, a to postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní

vedenom pod ČVS: ORP-181/DI-KE-2022, postupom Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej len „okresná prokuratúra“) a obžalobou okresnej prokuratúry z 25. septembra 2022 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 406/22/8803 a postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) a trestným rozkazom okresného súdu z 27. septembra 2022 v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 201/2022. Zároveň žiada priznanie trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľa 1 a jej príloh vyplýva nasledujúci stav veci: Dňa 24. septembra 2022 bol sťažovateľ 1 z dôvodu podozrenia zo spáchania trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) podľa § 85 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) obmedzený na osobnej slobode a následne bol podľa § 85 ods. 3 Trestného poriadku prevzatý ako zadržaný podozrivý z dôvodu potreby vykonania procesného postupu podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku, pričom následne bol tento umiestnený do cely policajného zaistenia.

3. Po vykonaní potrebných procesných úkonov v rámci tzv. superrýchleho konania podala okresná prokuratúra na sťažovateľa 1 obžalobu na vecne a miestne príslušnom súde, ktorý sťažovateľovi 1 po jeho výsluchu krátkou cestou doručil trestný rozkaz, ktorým mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov a trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá v trvaní 24 mesiacov.

4. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ 2“) sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. novembra 2022 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva zákazu vlastnej inkriminácie podľa čl. 47 ods. 1 ústavy, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, základného práva na tlmočníka podľa čl. 47 ods. 4 ústavy a jemu zodpovedajúceho základného práva podľa čl. 37 ods. 4 listiny, a to všetko v spojitosti s čl. 12 ods. 2 ústavy, a taktiež práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2 dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b) dohovoru postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-181/DI-KE-2022, postupom okresnej prokuratúry a obžalobou okresnej prokuratúry z 25. septembra 2022 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 405/22/8803 a postupom okresného súdu a trestným rozkazom okresného súdu z 27. septembra 2022 v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T 202/2022. Zároveň žiada priznanie trov konania pred ústavným súdom.

5. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľa 2 a jej príloh vyplýva nasledujúci stav veci: Dňa 24. septembra 2022 bol sťažovateľ 2 z dôvodu podozrenia zo spáchania trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku obmedzený na osobnej slobode a následne bol podľa § 85 ods. 3 Trestného poriadku prevzatý ako zadržaný podozrivý z dôvodu potreby vykonania procesného postupu podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku, pričom následne bol tento umiestnený do cely policajného zaistenia.

6. Po vykonaní potrebných procesných úkonov v rámci tzv. superrýchleho konania podala okresná prokuratúra na sťažovateľa 2 obžalobu na vecne a miestne príslušnom súde, ktorý sťažovateľovi 2 po jeho výsluchu krátkou cestou doručil trestný rozkaz, ktorým mu uložil trest odňatia slobody

v trvaní 4 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov a trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá v trvaní 18 mesiacov.

7. Uznesením pléna ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 61/2022 zo 7. decembra 2022 ústavný súd rozhodol o spojení ústavnej sťažnosti sťažovateľa 1 a ústavnej sťažnosti sťažovateľa 2 na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2653/2022.

8. Ústavný súd z príloh k ústavným sťažnostiam zistil, že 27. septembra 2022 sa obaja sťažovatelia pred zákonným sudcom okresného súdu do zápisnice o ich výsluchu vyjadrili, že na podanie odporu proti trestnému rozkazu doručenému im pri tomto výsluchu krátkou cestou si ponechávajú lehotu. Ďalší procesný priebeh však z príloh k ústavným sťažnostiam nevyplýval. Z uvedeného dôvodu si ústavný súd ešte pred predbežným prerokovaním ústavných sťažností sťažovateľov vyžiadala z okresného súdu informáciu, či sťažovatelia trestné rozkazy napokon napadli riadnym opravným prostriedkom (odporom). Podľa informácie poskytnutej okresným súdom boli obidva trestné rozkazy zo strany sťažovateľov napadnuté odporom, a teda do dnešného dňa nenadobudli právoplatnosť. Z informácie poskytnutej všeobecným súdom taktiež vyplývalo, že hlavné pojednávanie v uvedených trestných veciach je nariadené na 30. marec 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľov

9. Proti namietanému postupu polície, namietaným postupom okresnej prokuratúry, napadnutým obžalobám, namietaným postupom okresného súdu a napadnutým trestným rozkazom podali sťažovatelia ústavné sťažnosti, v ktorých argumentujú takto:

a) Sťažovatelia neovládajú slovenský jazyk ani anglický jazyk a bezprostredne po svojom zadržení sa domáhali u policajtov poučenia o svojich právach a vysvetlenia, z akého dôvodu sú vlastne zadržaní, z akého trestného činu sú podozriví a či predmetné podozrenie smeruje k obvineniu.

b) Sťažovateľ 1 sa ďalej pred policajtmi domáhal odberu biologického materiálu na účely zistenia alkoholu v krvi, pričom spolu so sťažovateľom 2 sa domáhal aj kontaktovania rodiny, tlmočníka a advokáta. Po tom, čo týmto požiadavkám policajti odmietli vyhovieť, sťažovatelia odmietli až do svojho výsluchu 25. septembra 2022 podpísať akékoľvek listiny.

c) Sťažovatelia sa až po takmer dvoch dňoch od ich zadržania pri svojom výsluchu od tlmočnice dozvedeli, z akých trestných činov sú obvinení, a dovtedy im nebolo umožnené náležitým spôsobom realizovať svoju obhajobu, navrhovať dôkazy ani vykonávať svoje ďalšie procesné oprávnenia.

d) Sťažovatelia aj napriek svojim požiadavkám neboli zo strany porušovateľov až do času ich prepustenia nikdy poučení o dôvodoch svojho zadržania v jazyku, ktorému rozumejú, čo malo na ďalšie uplatňovanie ich práv negatívne dôsledky, a to najmä z dôvodu zákazu vlastnej inkriminácie, vo vzťahu ku ktorému sťažovatelia poukazujú na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

10. Ako už bolo uvedené, sťažovatelia sa v tomto konaní domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, základného práva zákazu vlastnej inkriminácie, základného práva na právnu pomoc, základného práva na tlmočníka garantovaných ústavou a taktiež práva na slobodu a bezpečnosť a práva na spravodlivé súdne konanie vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, a to namietaným postupom polície, namietanými postupmi okresnej prokuratúry, napadnutými obžalobami, namietanými postupmi okresného súdu a napadnutými trestnými rozkazmi.

11. Vo vzťahu k namietanému postupu polície, okresnej prokuratúry (vrátane podaných obžalôb) a okresného súdu (vrátane napadnutých trestných rozkazov) je potrebné uviesť, že v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je potrebné považovať zasahovanie do činnosti orgánov verejnej moci do času právoplatného rozhodnutia o merite veci vždy za ojedinelý a krajný prostriedok nápravy exemplárnych pochybení spôsobených týmito orgánmi. Vo všeobecnej rovine platí, že až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat' také pochybenia orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v štádiách trestného konania predchádzajúcich vydaniu meritórneho rozhodnutia a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa (m. m. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, II. ÚS 356/2016).

12. V napadnutých trestných veciach bol proti obom sťažovateľom z meritórneho pohľadu vydaný trestný rozkaz, proti ktorému podali riadny opravný prostriedok – odpor. Uvedené vo svojich procesných dôsledkoch (ustanovenie § 355 ods. 3 Trestného poriadku) spôsobilo, že zákonný sudca nariadil termín hlavného pojednávania na 30. marec 2023, a teda napadnuté trestné rozkazy až do času rozhodovania ústavného súdu o ústavných sťažnostiach sťažovateľov nenadobudli právoplatnosť. Inými slovami povedané, z meritórneho pohľadu nie sú trestné veci sťažovateľov na úrovni všeobecného súdnictva právoplatne skončené ani v čase predbežného prerokovania ich ústavných sťažností. Po vykonaní kontradiktórneho hlavného pojednávania a po meritórnom rozhodnutí budú sťažovatelia disponovať následnou možnosťou podania odvolania, o ktorom by potenciálne rozhodoval nariadený súd, a taktiež možnosťou následného dovolacieho prieskumu Najvyšším súdom Slovenskej republiky. Sťažovatelia tak v konkrétnom prípade v intenciách jednotlivých ustanovení Trestného poriadku stále disponujú efektívnymi prostriedkami nápravy prípadných skutkových, právnych, resp. procesných porušení svojich základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd, a to predovšetkým zo strany všeobecného súdnictva, a preto je akýkoľvek apriórny zásah zo strany ústavného súdu vylúčený a v intenciách § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde sú ich ústavné sťažnosti neprípustné.

13. Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že posúdenie námietok sťažovateľov bude zo strany ústavného súdu prichádzať do úvahy až vtedy, ak budú zo strany sťažovateľov kumulatívne uplatnené všetky

dostupné riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktorých aplikáciu vo vzťahu k meritórnemu rozhodovaniu o vine a treste pripúšťa Trestný poriadok.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu